

**TC**  
**İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ**  
**(M) ve (TM) SERİ PLAKALI VE HATLI**  
**TİCARİ MİNİBÜS YÖNERGESİ**  
**BİRİNCİ KISIM**  
**Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar, İlkeler**

**BİRİNCİ BÖLÜM**

**Amaç ve Kapsam**

**MADDE-1**

Toplu Ulaşım Hizmetlerini, bir organizasyon çatısı altında bütünleştirmek temel ilkesine uygun olarak, daha önce yasal yetkili kurulların (İTK ve UKOME ) verdiği izinler veya yargı kararları gereğince, İstanbul kent sınırları dâhilinde belirlenmiş hatlarda toplu taşımacılık yapan (M) ve (TM) seri plakalı minibüslere, İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) tarafından “Çalışma Ruhsatı” verilmesi ve bununla alakalı prensipleri, kuralları, minibüslerin çalışma usul ve esaslarını, yönetim, yürütme ve denetim konularıyla ilgili yapılacak işlemleri kapsar.

**Dayanak**

**MADDE-2**

a-) Bu yönerge; 03.07.2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu, 10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile ilgili kanun ve mevzuatlara dayanılarak hazırlanmıştır.

b-) Bu yönergeyle herhangi bir kişi ya da kuruluşa getirilen yükümlülük, mevzuatın öngördüğü diğer yükümlülüklerden o kişi ya da kuruluşa masuniyet veya muafiyet sağlamaz.

**İlgili Kurum – Kuruluş ve Birimler**

**MADDE -3**

a-) İstanbul Valiliği

b-) İl Jandarma Alay Komutanlığı

c-) Sahil Güvenlik Komutanlığı

d-) İl Emniyet Müdürlüğü

e-) İstanbul İli İlçe/İlk Kademe Belediyeleri

f-) UKOME (Ulaşım Koordinasyon Merkezi)

g-) İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) Ulaşım Daire Başkanlığı ve ilgili Daire Başkanlıklarına bağlı müdürlükler;

—İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü (TUHİM)

—İBB Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü

—İBB Ulaşım Planlama Müdürlüğü

—İBB Trafik Müdürlüğü

—İBB Yol Bakım Müdürlüğü

—İBB Emlak Müdürlüğü

—İBB Zabıta Destek Hizmetleri Müdürlüğü

h-) İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğü

ı-) İstanbul Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği

i-) İstanbul Minibüsçüler Esnaf Odası

j-) İlgili İlçe Minibüsçüler Esnaf Odaları

## Tanımlar

### MADDE-4

1-) Bu yönergenin uygulanmasında

- a-) **UKOME** : Ulaşım Koordinasyon Merkezi'ni,  
b-) **İBB** : İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni,  
c-) **İTK** : İl Trafik Komisyonu'nu  
d-) **İETT** : İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nü,  
e-) **TUHİM** : Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü'nü,  
f-) **Belediye Trafik Zabıtası** : İBB Trafik Zabıtası'nı,  
g-) **Durak** : Minibüslerin, bir kamu hizmeti olan toplu taşımacılık faaliyetinde bulunurken, yolcu bindirmeleri, indirmeleri için kısa süreli olarak duraklayacakları, yatay ve düşey işaretlerle belirlenmiş alanı,  
h-) **Duraklama** : Minibüslerin, İBB tarafından işaretlenerek belirlenen yerlerde, yolcu indirmek ve/veya bindirmek amacıyla ve bu süreyle sınırlı, geçici olarak durmasını,  
i-) **Esnaf Odası** : Minibüs sahibi esnafın bağlı bulunduğu odayı,  
j-) **Esnaf Odaları Birliği** : Esnaf Odalarının bağlı bulunduğu üst birliği,  
k-) **Güzergâh** : Minibüslerin, belirlenmiş olan hattın başlangıç ve bitiş noktası arasında toplu taşımacılık yaparken, geçecekleri semt, mahalle, sokak, cadde veya bulvar ile yolcu indirme bindirme duraklarını,  
l-) **Hat** : Minibüslerin toplu taşımacılık yapacakları güzergâhın başlangıç ve bitiş mahallerini (noktalarını),  
m-) **Minibüs** : Sürücü hariç azami 14 kişilik oturma yeri olan, ticari amaçla yolcu taşıyan motorlu taşıtı,  
n-) **Şoför** : Karayolunda ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişiyi,  
o-) **Şoför Eğitim Sertifikası** : Minibüslerde şoför olarak çalışabilmesi için İBB tarafından konusunda uzman kişilerce verilecek eğitim sonunda alınan belgeyi,  
ö-) **Taşımacı** : Araç sahibi olan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen kişiyi, (Ancak, sözlü veya yazılı bir akit ile kendi nam ve hesabına işlettiren özel veya tüzel kişi işleten sayılır.)  
p-) **Taşıma Hizmetinden Men** : Trafik Zabıtası tarafından bu yönergede belirlenen sebeplerle hakkında işlem yapılan minibüsün, yediemin park veya güvenli alana çekilerek taşımacılık faaliyetinden belli bir süre uzaklaştırılması.  
r-) **Ticari Araç Tahsis Belgesi** : (M) ve (TM) seri plakalı minibüslerin kimin üzerine kayıtlı olduğunu gösteren belge olduğu gibi ticari plaka satın alacak kişilerin 10553 sayılı BK kararında belirtilen şartları taşıdığını gösteren belge olup, ticari araç satış işlemi için aranan belgedir.  
s-) **Toplu Taşımacılık**: Toplu taşıma araçlarıyla İstanbul kent sınırları içinde yapılan toplu yolcu taşıma faaliyetini.  
ş-) **Çalışma Ruhsatı** : Minibüslere TUHİM tarafından verilen yıllık çalışma izin belgesini,  
t-) **Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi**: Çalışma ruhsatlı minibüslerde şoför olarak çalışacak kişilere verilecek bir belgedir.  
u-) **Toplu Taşıma Aracı Tanıtım Kartı**: Çalışma ruhsatlı minibüslerde bulundurulması gereken, araç teknik bilgileri ile araç sahibi ve çalışan şoförlere ait bilgilerin yer aldığı resimli bir belgedir.  
ü-) **Toplu Ulaşım Komisyonu** : Tuhim bünyesinde, bu birimden 3 (üç), Emniyet Müdürlüğünden 1 (bir), İl Jandarma Komutanlığından 1 (bir), Esnaf Odaları Birliğinden 1 (bir) ve ilgili odadan 1 (bir) üye olmak üzere 7 (yedi) kişiden oluşan bir komisyondur.

- v-) Yaptırım Cetveli** : Taşımacılık esnasında yönergede belirlenen kurallara uymayanlara uygulanacak yaptırımı gösteren cetvel olup, bu yönergenin ekidir.
- y-) Yolcu** : Şoför dışında minibüs içinde bulunan ve ücreti mukabilinde taşınan kişi/kişileri ifade eder.
- 2-)** Bu yönergede yer alan diğer ifadeler için ilgili kanun ve yönetmeliklerde kullanılan tanımlar geçerlidir.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **Yönetim, Yürütme ve Tahsis Belgeleri**

#### **Yönetim**

##### **MADDE-5**

- a-)** Minibüsler taşımacısının/taşımacının vekili durumundaki şoför personelin sorumluluğu altında, Çalışma Ruhsatında yazılı hat ve güzergâhta, İBB TUHİM yönetim, yürütme ve denetiminde, bu yönerge ve yayınlanacak talimatlar çerçevesinde toplu taşıma faaliyeti yaparlar.
- b-)** Minibüsler bu yönergede belirtilen yasal yetkili kurum elemanları tarafından denetlenirler. Denetim görevlileri minibüslerde ücretsiz seyahat ederler.
- c-)** İBB ve bağlı birimleriyle ilişkilerde muhatap adına Çalışma Ruhsatı Düzenlenen taşımacı/taşımacılardır. Ancak minibüsü kullanan şoför ile ilgili Esnaf Odası ve Esnaf Birliği temsilcileri vekil olarak kabul edilir. Bu bağlamda; toplu taşımacılık faaliyeti nedeniyle şoförün her türlü fiilinden ve taşımacılıktan doğan ve doğacak olan her türlü hukukî ve malî sorumluluk ruhsat sahibi taşımacıya aittir. Bu konularda İBB ile taşımacı/taşımacılar arasında herhangi bir akdi ilişki mevcut değildir.
- d-)** İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü; (TUHİM) minibüslerin Çalışma Ruhsatlarının hazırlanması, minibüslerin belirlenen çalışma usul ve esaslarına uygun çalışıp çalışmadıklarının denetlenmesi, yeni hat/hatların oluşturulması, hat/hatların iptali, hatların birleştirilmesi, minibüslerin hat/hatlarının değiştirilmesi, (hatlar arasında araç aktarılması) durak yerlerinin tespiti veya değiştirilmesi, hattaki araç sayısının artırılıp azaltılması, güzergâh uzatılması, değiştirilmesi veya kısaltılması hususlarında İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ile de görüşülerek İstanbul Ulaşım Master Planı ve Toplu Ulaşım Araçlarının Entegrasyonu projelerine uygun bir şekilde UKOME'ye sunar. UKOME kararları çerçevesinde gerekli uygulamaları yapar, yaptırır.

#### **Yürütme**

##### **MADDE-6**

- (a)** (M) ve (TM) seri plakalı ticari minibüs "Çalışma Ruhsatları" TUHİM tarafından tanzim edilerek mal sahibi veya imza karşılığı ilgili Oda yetkilisine verilir.
- (b)** Yıllık çalışma ruhsatlarının alınması her yılın Aralık ayında başlar takip eden yılın Ocak ayının sonuna kadar devam eder. Alınan ruhsatlar, ruhsat yılından sonraki yılın Ocak ayı sonuna kadar geçerlidir.
- (c)** Minibüs taşımacılarından tahsil edilecek Çalışma Ruhsat Ücret tutarı önerilerini gösteren cetveller, TUHİM tarafından her yıl hazırlanarak Gelirler Müdürlüğü'ne sunulur. Büyükşehir Belediye Meclisi kararıyla yürürlüğe girer. Çalışma Ruhsatı Harç miktarları Büyükşehir Belediye Meclisi onayından geçerek kesinleştikten sonra Tuhim tarafından ilgili odalara bildirilir.
- (d)** Yıllık Çalışma Ruhsat Ücreti her yılın Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksit halinde (1. Taksit 01–31 Ocak tarihleri arasında, 2. Taksit 01–31 Temmuz tarihleri arasında olmak üzere) ödenir. Süresinde ödenmeyen Çalışma Ruhsat Ücreti, gecikilen her ay için aylık yasal faiziyle birlikte tahsil edilir.
- (e)** O yılın çalışma ruhsatının zayi edilmesi hallerinde yenileme bedeli alınmaz. Ruhsatın kaybedilmiş olması halinde yazılı dilekçe ile başvuru yapılması gerekir.

## **Ticari Araç (Plaka) Tahsis Belgesi**

### **MADDE-7**

(a) 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararı doğrultusunda daha önce İl Trafik Komisyonu tarafından değerlendirilerek Emniyet Denetleme Şube Müdürlüğü tarafından düzenlenen “Ticari Plaka Tahsis Belgeleri” 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 23.07.2004 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte, UKOME’de değerlendirilerek İBB TUHİM tarafından verilir.

(b) Taşımacıların, 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararı çerçevesinde (M) ve (TM) seriden ticari plakanın devri esnasında Ticari Plaka Tahsis Belgesi alacaklardır.

### **Tahsis Belgesi başvurularından istenen evraklar;**

#### **MADDE-8**

a-) Başvuru Formu (Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğünden alınarak doldurulur.)

b-) Vekil ise, Vekaletname (..... Plakalı aracı almaya ve ilgili kurumdan gerekli işlemleri yapmaya ifadesi yazılı olacak.)

c-) Motorlu araç tescil ve trafik belgesinin aslı.

d-) Adli Sicil Kaydı.

e-) Tahsis süresince geçerli olmak üzere verilmiş geçici İlgili Esnaf veya Meslek Odası (ilgili meslek odasının bulunmadığı yerlerde ise şoförler odası) kaydı. (Tescil işlemi müteakip asıl oda kaydı yaptırılacaktır.)

f-) Beyanname (Aynı yıla ait), .....şahıs şoförlük mesleğini geçim kaynağı olarak seçmiş olduğunu beyan ettiği ifadesi yazılı olacak.

g-) B Sınıfı sürücü belgesi. (ehliyet)

h-) İkametgâh il muhabiri Muhtardan (2) yıldır ikamet ediyor ifadesi elle yazılı olacak.

ı-) Nüfus cüzdanı sureti

i-) İBB Gelirler Müdürlüğü Tahsilât Şefliğinden geçmiş döneme ait borcu yoktur yazısı alınarak tarafımıza ibraz edilecektir.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Çalışma Ruhsatı ve Çalışma Esasları**

#### **Çalışma Ruhsatı**

##### **MADDE-9**

(a) Çalışma Ruhsatı Müracaat Dosyasında bulunması gerekli belgeler;

1. Başvuru formu

2. İki adet fotoğraf

3. Motorlu araç tescil belgesinin önlü arkalı fotokopisi (Araç mevcut sahibi adına kayıtlı ise istenmeyecektir.)

4. Eski Çalışma Ruhsatının aslı

5. Ruhsat ücreti ödeme dekontunun aslı (Geçmiş dönemlere ait eksik harç dekontları tamamlanacaktır.)

6. Bağlı bulunulan Esnaf Odası Faaliyet Belgesi (çalıştığı hat belirtilecek)

7. Aracın Mali Sorumluluk sigorta poliçesi

8. Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigorta poliçesi.

## Çalışma Esasları

### MADDE-10

- (a) Minibüs taşımacıları ve sürücüler, bir kamu hizmeti olan toplu taşımacılık faaliyetini, ilgili kanunlara ve bu kanunlar çerçevesinde hazırlanan tüzük, yönetmelik, yönerge vb. mevzuat hükümlerine göre yapmak ve konuyla alakalı olarak ilgili kurum ile kuruluşlar tarafından alınacak kararlara ve verilecek talimatlara uymak zorundadırlar.
- (b) Sürücü Eğitim Sertifikası ve sürücü belgesi olmayan ve ticari araç kullanımı sırasında alkol, uyuşturucu vb. keyif verici madde kullananlar ve adli sicil kaydı bozuk olanlar minibüslerde çalıştırılmaz. Aksi durumda yaptırım cetvelinde yer alan hükümler uygulanır.
- (c) Madde-4/t bendinde tanımlanan **Toplu Taşım Aracı Kullanım Belgesi**; yönergenin yürürlüğe girmesinden itibaren, İBB'nin düzenleyeceği eğitim programına katılmasını müteakip, başarı ile tamamlayanlara İBB TUHİM tarafından verilir.
- (d) İBB ve İlgili Minibüs Esnaf Odası tarafından, taşımacı ve şoförlerine yılda en az birer kez 4'er saatten az olmamak kaydı ile önceden tespit edilen konularda, toplu taşımacılık hizmeti ve bu yönerge hususunda uzman kişilerce eğitim semineri verilir. Bu eğitim programına bütün sürücülerin katılması zorunludur.
- (e) Taşımacı/taşımacılar, 30 gün önceden TUHİM'e yazılı bildirimde bulunarak, her hangi bir mazeret beyan etmeden taşımacılıktan çekilebilirler.
- (f) Minibüsler, UKOME tarafından belirlenen depolama yerleri ve park alanları haricinde, cadde veya sokaklarda geliş güzel bekleme ve park yapamazlar.
- (g) Minibüsler diğer toplu taşıma araçlarında (İETT, ÖHO vb.) aranan temizlik esaslarına göre temiz tutulmak zorundadır.
- (h) Taşımacılar toplu taşıma faaliyeti esnasında, Çalışma Ruhsatlarında yazılı güzergâhları takip etmek zorundadırlar. İzinsiz olarak güzergâh ihlali, hat ihlali yapanlar hakkında 13.04.2006 tarih ve 2006/4-20 sayılı Ukome Kararında yer alan yaptırım cetvelinin 7. maddesi değiştirilerek Güzergâh İhlalinin 1. tespitinde 1 Gün, 2. tespitinde 2 Gün, 3. tespitinde ise 3 Gün, 4. tespitinde 5 Gün, 5. tespitinde 7 Gün, daha sonraki ihlallerde ise 15 günden az olmamak kaydıyla 2 ay'a kadar Toplu Ulaşım Komisyon kararı ile Taşımacılıktan Men edilir. Verilen cezalar araç sahibine bildirilecek. Mücbir sebeplerle oluşacak ve yetkili kurumlarca tanımlanmış veya denetim görevlilerince (Trafik Zabıtası, kolluk kuvveti vb.) kısa süreli yönlendireceği güzergâh izlenir. Bu tür haller güzergâh ihlali sayılmayıp cezai işlem uygulanmaz.
- (ı) Minibüsler, güzergâhları üzerinde bulunan ve Ukome tarafından belirlenen indirme-bindirme yerlerine (durak) trafiği aksatmayacak, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek ve durak alanını taşmayacak bir şekilde nizami yanaşacak, yolcu indirip bindirdikten sonra seferine devam edecek ve kesinlikle bekleme yapmayacak, çığırkanlık yaparak veya korna çalarak yolcu çağırılmayacaktır. Sebebi ne olursa olsun belirlenmiş duraklar haricinde, kavşaklarda, hastane, okul, sosyal tesisler, ibadethane giriş-çıkış noktalarında indirme-bindirme yapılması yasaktır. Araçta muavin bulunduramayacaklardır. Aksine davrananlara yönerge ekinde yer alan yaptırım cetvelindeki 9. madde hükümleri uygulanır.
- ( i ) Minibüslerde; Minibüs Taşımacılığı Yönergesi, Çalışma Ruhsatı, çalıştığı hatta ait güzergâh krokisi ve ücret tarifesi sürekli görevliler tarafından talep edilmesi halinde ibraz edilecektir.
- (j) Minibüslere, yolcuların can güvenliğini tehlikeye düşürecek özelliğe sahip yanıcı, patlayıcı kimyasallar, cam ve kesici materyaller gibi maddeler-malzemeler alınmayacaktır. Aksine davrananlara yönerge ekinde yer alan yaptırım cetvelindeki 2. madde hükümleri uygulanır.
- (k) Minibüsler, tek yolcu kalsa dahi, hattın belirlenmiş son noktasına kadar giderek seferini tamamlamak ve yolcuyu erdirmek zorundadır. Kesinlikle, yolcunun rızası hilafında aynı istikamete giden başka bir araca aktaramaz. Ancak özel hallerde ve ticari faaliyet dışı durumlarda yolcusuz olarak seyahat yapılması halinde tepe lambasını söndürmek, güzergâh tabelalarını kaldırmak zorundadırlar. Yolcunun rızası hilafında uygulama yapanlara yaptırım cetvelinin 10. maddesi uygulanır.

(I) Minibüsler, yolculuk taleplerine ve hatların özelliğine göre 02.00–05.00 saatleri arasında toplu taşımacılık faaliyetinde bulunabilirler. Hat bazında hizmet yapılacak zaman dilimleri ilgili Minibüs Esnaf Odası tarafından Tuhim'e bildirilecek ve onay alındıktan sonra söz konusu hatlarda çalışan araçlarda ilgili hattın 24 saat çalıştığına dair bilgi bulundurulacaktır. 02–05 saatlerinde çalışan araçlar gün içindeki ücret tarifesinin %50 zamlı şekli uygulanır. Bu saatler içerisinde yapılacak çalışma izne tabi olup, bunun için ek belge düzenlenecektir. Düzenlenecek belge için ruhsat harç bedelinin %50'si ücret alınır. Aksine hareket halinde yönergede yer alan ek yaptırım cetvelinin 1. madde hükmü uygulanır.

(m) Ulaşım Master Planı, Toplu Ulaşım Sistemlerinin Entegrasyonu, yolculuk talepleri değişimi, yeni yerleşim alanlarının oluşması, Raylı sistemlerin yapılarak işletmeye alınması vb. nedenlerden dolayı minibüs hatlarında ve araç sayılarında Ukome tarafından yeniden düzenleme (10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararında belirtilen esas ve usullere uygun olarak) yapılabilir. Yeni düzenlemeye yönelik iş ve işlemler Tuhim tarafından yürütülür. Yeni düzenlemede değiştirilmiş (oluşturulmuş veya uzatılmış) hat ve güzergâhlarda çalışacak minibüsler Tuhim koordinasyonunda belirlenecek, saat, tarih ve yerde ilgili Minibüs Esnaf Odası temsilcilerinin ve Emniyet Müdürlüğü temsilcisinin (Jandarma bölgesinde Jandarma temsilcisi) katılımıyla, Noter huzurunda kura çekilerek belirlenir. Yeni düzenleme Ukome kararı ile yürürlüğe konur.

(n) Trafik kazası nedeniyle, hasarlı olan araçlar sefere çıkamaz. Aksi halde ticari hizmetten derhal men edilir. Men cezasına uymayanlar hakkında yönerge hükümlerine göre yaptırım cetvelinin 11. maddesi hükümleri uygulanır.

(o) Çalışma ruhsatlı minibüslerde şoför olarak çalışacak kişilere İBB'ce (Tuhim) "**Toplu Taşım Aracı Kullanım Belgesi**" verilir. Bu belge denetim birimleri tarafından (İbb, Emniyet, Jandarma vb. kolluk kuvvetleri) sorulması durumunda ibraz edilmek zorundadır. Söz konusu belgenin araçta bulundurulmaması halinde yaptırım cetvelinin 6. maddesi hükmü uygulanır, hiç olmaması halinde ise belgeli şoför istihdam edilinceye kadar taşıma hizmetinden men edilir.

(ö) Minibüs de görev yapan şoförlerin kıyafeti düzgün, temiz ve bakımlı olmalıdır.

(p) Yönergede belirtilen idari, cezai ve mali yaptırımların muhatabı aracın sahip veya taşımacısıdır. Sahip veya taşımacısı mali yaptırımların bedelini ödeyinceye kadar minibüs taşıma hizmetinden men edilir.

(r) Taşımacılar her hangi bir nedenle de olsa bir kamu hizmeti olan, toplu taşımacılık işini, toplu olarak yavaşlatma veya durdurma eylemi yapamazlar. Hak arama hakkının mevcut mevzuat dâhilinde, hiyerarşik yapı içinde ve kamu hizmetini aksatmadan ve vatandaşlar mağdur edilmeden yapılması esastır.

(s) Yukarıdaki kurallara uymayanlar hakkında yaptırım cetvelindeki hükümler uygulanır.

## İKİNCİ KISIM Genel ve Özel Şartlar

### BİRİNCİ BÖLÜM Ticari Minibüs Araç Standardına İlişkin Şartlar

#### Genel Şartlar

##### MADDE-11

#### 1- Ticari Minibüsler, aşağıdaki standartlara sahip olması gerekir.

a-) Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra her hangi bir nedenle taşımacılığa alınacak Minibüsler 0–9 yaş aralığında olacak ve en fazla 10 yaşına kadar kullanılabilir. (Yaş sınırını aşan mevcut araçlar için 01.01.2009 tarihine kadar geçiş süreci öngörülmüştür.) 10 yaşını dolduran minibüsün, onuncu yaşın dolmasını takip eden yılın başından itibaren 3 ay içinde değiştirilmesi zorunludur. Bu sürede makul bir mazereti olmadığı halde aracını değiştirmeyen taşımacının Çalışma Ruhsatı iptal edilir.

b-) Koltuk kapasitesi 14 kişilik olacaktır.

c-) Klima

ç-) Araç takip sistemi (Alt yapısı oluşturulduktan sonra uygulamaya geçilecektir.)

d-) Hidrolik Direksiyon

e-) Minimum 2500 motor gücü veya Minimum 130 Hp gibi standartlar bulunmalıdır.

f-) İç tavan yüksekliği 1.80 metreden alçak, 2.00 metreden daha yüksek olmayacaktır.

g-) Otomatik kapı sistemi bulunmalı ve hareket halinde kapılar hiçbir şekilde açılmayacak şekilde dizayn edilmiş olmalıdır.

## Özel Şartlar

### MADDE-12

(a) Minibüs Aracı Uygunluk Belgesi alamayan minibüs taşımacısı, aracındaki Teknik Komisyonun belirlediği eksikleri 15 gün içinde tamamlamalı veya 1 ay içinde başka bir araçla değiştirmek zorundadır. Uygun olmadığı tespit edilen minibüs bu sürede çalıştırılmaz.

(b) Ruhsatta belirtilen hat numarası ve hat adının yazılı olduğu ışıklı tabela minibüsün üstünde (şapka şeklinde) bulunmalıdır.

(c) Minibüslerin ön cam üstünde, hat numarası ve hat adının yazılı olduğu ışıklı tabela bulunacaktır. Ayrıca minibüsün ön ve arka camlarının sağ ve sol üst köşelerine hat numaralarını, ön, arka ve yan camların iç taraflarına 15x40cm ebadında aydınlatmalı hat ve güzergâh tabelası konulacaktır. Bunların dışında minibüslerde özel yazı, şekil ve sembol bulundurulamaz.

(d) Minibüslerin iç tarafında ön cam üstünde yolcularca rahat görünecek yerde Tuhim tarafından hazırlanarak tasdik edilmiş olan ve üzerinde; araç teknik bilgileri ile araç sahibi ve çalışan şoförlere ait bilgilerin yer aldığı resimli ve iki bölümlü Toplu Taşıma Aracı Tanıtım Kartı bulundurulacaktır. Araçta çalışan şoför görevi devir aldığı anda kendisine ait Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesini ayrılan cep kısmına yerleştirmek zorundadır. Kartını takmayanlar hakkında belge ibraz etmemiş sayılarak yaptırım uygulanır.

(e) Minibüs renkleri, renk tonu farkı olmadan;

**A- Bölgesi (İstanbul Yakası) : Krem**

**B- Bölgesi (Beyoğlu Yakası) : Açık Yeşil**

**C- Bölgesi (Anadolu Yakası) : Açık Mavi'dir.**

(f) Minibüsler geçiş sürecinin sonuna kadar belirtilen renklere boyatılmak zorundadır. Boya ral numaraları İlgili Minibüs Esnaf Odasıyla birlikte belirlenerek taşımacılara duyurulacaktır.

(g) Minibüslerde havalı korna, televizyon, radyo-teyp v.b. müzik yayın cihazı, yönergede belirtilenler haricinde ve fabrika çıkışı dışında aksesuar bulunmayacaktır.

(h) Kanunlara, kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı olmamak, Ticari Araçlarda Reklam Bulundurulmasına Dair Yönetmelik hükümleri çerçevesinde olmak kaydıyla, Tuhim'den görüş alınarak Kentsel Tasarım Müdürlüğünün onayıyla izin verilen reklamlar, İBB Reklam Yönetmeliği de dikkate alınarak, trafikte seyir güvenliği açısından tavan ön-arka yüzey ve camlar hariç araç yüzeyinin % 50'sini geçemez.

(i) Minibüsün içi ve dışı sürekli temiz, koltuklar rahat oturulabilir şekilde olacaktır.

(j) Karayolları Trafik Kanunu gereği araçlarda bulunması zorunlu olan avadanlık dışında araç ve gereç bulundurulması yasaktır.

(k) Minibüs içinde, acil hallerde kullanılmak üzere, yolcuların rahatlıkla ulaşabilecekleri yerlerde ve sayıda cam kırma çekici ile yangın söndürme cihazı bulundurulacaktır.

(l) Araçların arka camının sağ alt köşesinde (Tuhim) şikâyet ve danışma telefonları yazılı olarak bulundurulacaktır. (Bu araç İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü Denetimindedir.) ibaresi yazılacaktır.

(m) Ücret tarifesi minibüs içerisinde rahat bir şekilde görülecek ve okunur bir yere asılacaktır.

- (m) Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra taşımacılığa alınacak minibüslerde, araç durmadan kapının açılmaması ve kapı kapanmadan aracın hareket etmemesi düzeneği olacaktır.
- (n) AB standartlarına uygun olmak üzere Ukome'nin takdir edeceği geçiş sürecinden sonra taşımacılığa alınacak minibüslerde, Bedensel Engelli yolcuların inip binmelerini kolaylaştırıcı kaldırım seviyesinde alçak tabanlı olmak şartı aranacaktır.

## **Şoför Standardı Olarak İstenilen Şartlar**

### **Genel Şartlar**

#### **MADDE-13**

(a) Şoför Standardı olarak aranan genel şartlar aşağıda açıklanmıştır.

##### **(1) Eğitim Seviyesi**

- Mevcutlar: İlkokul diplomalı (5 yıllık)
- Yeniler: İlköğretim diplomalı (8 yıllık)

##### **(2) İbb, İlgili Oda, İl Emniyet Müdürlüğü ve MEB koordinasyonunda verilecek Eğitim Sertifikası**

- Acil kurtarma ve ilk yardım
- Şehir bilgisi (tarihi, turistik, coğrafi, sosyal ve kültürel olarak )
- Harita ve şehir planı okuma bilgisi
- İlgili mevzuat gereğince verilecek olan davranış bilgisi
- Yol ve trafik bilgisi
- Yabancı dil (isteğe bağlı)
- Temel ve Mesleki Özellikler Edinme Eğitimi(İlgili meslek odasından)

(3) **Psikoteknik Değerlendirme ve Psikiyatri Uzmanı Raporu** (01.01.2008 tarihinden itibaren uygulanacaktır. Ancak bu süre Tuhim tarafından 6 ay uzatılabilir.)

(b) Adli sicil kaydı

(c) Sosyal Güvenlik Kaydı (SSK, Bağ-kur vb. )

(d) Toplu Taşım Aracı Kullanım Belgesi

(e) Göreve yeni başlarken ve 5 yılda bir psikolojik ve bulaşıcı hastalıklar yönünden tam teşekküllü hastaneden alınacak sağlık raporu (Karayolları Taşıma Yönetmeliği Mad. 60.e )

## **Şoför Eğitim Sertifikası**

### **MADDE-14**

İBB, Oda ve TUHİM Koordinasyonunda, TUHİM tarafından konusunda uzman kişilerce verilecek eğitim sonunda başarılı olan işletici ve şoförlerine Şoför Eğitim Sertifikası verilir.

#### **(a) Müracaat Şartları**

Şoför eğitimi alacak işletici ve şoförler için müracaat şartları aşağıdaki gibidir.

1. Dilekçe
2. Minibüs için 3 yıllık B sınıfı sürücü belgesi

#### **(b) Eğitim Konuları**

İbb ve Tuhim Koordinasyonunda verilecek eğitim, **Madde 13-(a)-2'** de belirtilen konuları içerir. Eğitimi başarıyla tamamlayan şoför, Psikoteknik Değerlendirme ve Psikiyatri Uzmanı testinden geçirilerek adına Şoför Eğitim Sertifikası verilir.

## **Toplu Taşım Aracı Kullanım Belgesi**

### **MADDE-15**

Madde-13' te şoför standardı olarak istenen şartları taşıyan ve Şoför Eğitim Sertifikası alanlar ile Çalışma ruhsatlı minibüslerde şoför olarak çalışacak kişilere örneği Belediyece (Tuhim) hazırlanarak bastırılan Toplu Taşım Aracı Kullanım Belgesi Tuhim tarafından yeterli görülen şoförlere tasdik edilerek verilir.

## **Özel Şartlar**

### **MADDE-16**

- (a) Araç içinde sigara içilmeyecek, kamu görevi yapmanın bilincinde olarak yolculara nazik davranılacaktır.
- (b) Diğer yolcuları rahatsız edecek durumdaki yolcular araca alınmayacaktır.
- (c) Taşıma sınırının üstünde yolcu alınması yasaktır. (2918 KTK 65/1-a )
- (d) Tarife dışı ücret talep edilmeyecek, koltuk işgal etmemeleri kaydıyla 0–7 yaş grubu çocuklardan ücret alınmayacaktır.
- (e) Yolcu can güvenliği açısından, kapıyı kapatmadan minibüsü hareket ettirmeyecek, durmadan da kapıyı açmayacaktır.

## **Minibüs Taşımacılığı Ücret Tarifesi**

### **MADDE-17**

Esnaf Odaları Birliği tarafından hazırlanan ücret tarifeleri Ukome'ye sunulmak üzere Tuhim'e gönderilir. Tuhim bu teklifi İlgili Esnaf Odaları Birliği ile değerlendirerek Ukome'ye taşır. Ukome kararı uygulanır. Toplu taşıma sistemlerinde yapılacak değişiklik ve düzenlemelerin gerektireceği hallerde ücret ve bilet entegrasyonunu sağlamak amacıyla taşımacılar bilet entegrasyonu ile ilgili tesisatı araçlarında bulundurmaya zorundadır.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **Minibüs Hat Açma, Uzatma, Kısaltma ve İptal Etme, Durak Yeri Tespiti, Hatlardaki Minibüs Sayısını Artırma, Eksiltme ve Hatlar Arasında Araç Aktarılması**

## **Değerlendirme kriterleri;**

### **MADDE-18**

#### **(a) Minibüs hattı açılmasında ve Durak yeri aşağıdaki kriterlere göre değerlendirme yapılır:**

1. Kentin gelişmesi ve genişlemesine bağlı olarak oluşan yolculuk ve vatandaşın talepleri,
2. Esnafın talebi.
3. Alternatif toplu ulaşım aracının olmaması veya mevcutların ihtiyacı karşılayamaması,
4. Yol ağının ve trafik sirkülasyonunun değişmesi,
5. İstanbul Ulaşım Master Planının uygulaması neticesinde ortaya çıkan fiili durum,
6. Toplu Ulaşım Sistemlerinin entegrasyonu çalışmaları Çerçevesinde değerlendirilir. Konuyla alakalı olarak Tuhim arazi incelemeleri sonucunda hazırlayacağı Fizibilite Raporunu görüş ve önerileriyle birlikte Ukome'ye sunar.
7. Minibüs durak yerleri ana arterlerde ve İETT duraklarına 50 metre mesafede cep içinde oluşturulacaktır. (Mümkün olan yerlerde)
8. Minibüs Durak yerlerinin tespiti Jandarma sorumluluk bölgesinde Jandarma Komutanlığı yetkilisi, Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü, Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü, Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü, İlgili Minibüs Esnaf Odası temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından belirlenecektir. (94/106 sayılı İTK Kararı)

## **Minibüs hattı verilmesi ve hattın iptali ile ilgili esaslar**

### **MADDE-19**

- (a) Ukome Kararı ile şehrin ulaşım ihtiyacı düşünülerek hat ihdas edilir.
- (b) Talep yetersizliği veya Ulaşım Master Planı çerçevesinde yapılacak uygulamalar ile Toplu Taşıma Sistemlerinin Entegrasyonu çalışmaları neticesinde verimsiz hale gelen minibüs hattındaki araçlar ihtiyaç olan başka hatlara aktarılarak; söz konusu hat Ukome kararıyla iptal edilir. Bu nedenle yapılacak minibüs

aktarmaları noter huzurunda çekilecek kura ile yapılır. İptal edilen ve başka hatlara aktarılan taşımacılar İBB nezdinde herhangi bir hak ve iddiada bulunamazlar.

### **Hat uzatımı ve Kısıltımı ile İlgili Esaslar**

#### **MADDE–20**

Madde-18’de belirtilen haller neticesinde ekstra bir değer veya gelir oluşturan hat uzatmalarında hat uzatma bedeli alınır. Alınacak hat uzatma bedeli Ukome Kararına müteakip aşağıdaki şekilde yapılır.

- (a) **Hat Uzatmaları:** Hat uzatma talebi mevcut hat uzunluğunun %15’ine kadar olanlardan beher minibüs başına o yıla ait ruhsat ücretinin 5 katı, %30’una kadar 7 katı, %50’ye kadar olana 10 katı kadar hat uzatma bedeli alınır. %50’den fazla olan hat uzatmaları yeni bir hat olarak değerlendirilir.
- (b) **Hat Birleştirme:** Hat birleştirmelerinde birleştirilen hatların hat uzama miktarının mevcut hat uzunluğuna oranlarına göre, %15’ine kadar olanlardan beher minibüs başına o yıla ait ruhsat ücretinin 5 katı, %30’una kadar 7 katı, %50’ye kadar olana 10 katı kadar, sonraki her %5’lik dilimde ise “bir” senelik ruhsat ücreti kadar artış yapılarak ücretlendirilir.
- (c) Bu hat birleşmelerinde uzatılan güzergahın mevcut araç sayısının da artırılması söz konusu olursa artırılan araç sayısının uzatmadan önceki araç sayısına oranı (Örnek: Önceki araç sayısı 8, düzenleme sonrası araç sayısı 10 olursa;  $10-8=2$  ,  $2/8=0,20=20\%$ ) oluşan katsayı (oran %) alınarak hat uzatma bedelinin bu kat sayı oranında indirilir. ”

### **Durak Görevlileri**

#### **MADDE–21**

(a) Aynı hatta çalışan araç sahiplerinin çoğunluğunun belirlediği bir kişi durak görevlisi olarak görev yapmak üzere Tuhim’ne bildirilir. Tuhim bu kişiye **“Durak Görevlisi”** kartı tanzim eder. Durak görevlisi olarak çalışacak kişinin, sürücü belgesi hariç şoförlerde bulunması gereken ve bu yönergede sayılan şartları taşıması, görevi esnasında verilen belgeyi yakasında sürekli taşıması zorunludur. (Durak görevlisinin belirlenmesinde anlaşmazlık halinde Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğinin belirleyeceği kişi/kişiler Tuhim’e bildirilir. )

(b) Yolculara ve taşımacılara karşı uygunsuz davranışlarda bulunması, hatta çalışan araç sahipleriyle kavga etmesi, ilgili esnaf odası ve diğer resmi kurumlar ile görevlileri hakkında olumsuz faaliyetlerde bulunması halinde bu durak görevlisi Tuhim tarafından yazılı olarak uyarılır. Buna rağmen olumsuz tutum ve davranışlarının devam ettiğinin tespiti halinde, Tuhim ilgili esnaf odasını yazılı olarak uyarır bu durak görevlisinin savunmasının alınmasını veya yeni durak görevlisi bulunmasını ister. Önceki durak görevlisine verilmiş bulunan belge iptal edilir, yeni durak görevlisine belge verilir.

### **Araç Değişikliği Yapmak İsteyenlerin Uyacakları Kurallar**

#### **MADDE–22**

(a) Taşımacı/taşımacılar, taşımacılıkta bulunan mevcut minibüsü, bu yönergede belirtilen teknik şartlara uygun olması kaydıyla başka bir minibüsle değiştirebilir.

(b) Taşımacılıktan çekilen aracın yerine konulacak yeni aracın modeli 3 yaşından büyük olamaz.

(c) Araçlar 9 yaşına kadar (9 yaş dâhil) taşımacılık faaliyetinde bulunabilir. Yaş haddini tamamlayan mevcut araçlar 01.01.2009 tarihine kadar yenilenecektir. Araç değişikliğini yapmayanlar araçlarını yenileyinceye kadar taşıma hizmetinden men edilir.

(d) Araç yenileme başvurusunda bulunurken dosyaya, yeni araca ait Motorlu Araç Tescil ve Trafik Belgesi, eski aracının trafikten çekme belgesi fotokopisi veya noter satış belgesi eklenecektir.

(e) Gerekli işlemleri tamamlayan taşımacının yeni aracı için Tuhim tarafından Çalışma İzin Belgesi düzenlenir ve bunun için her hangi bir ücret alınmaz.

(f) Araç değiştirmek isteyen taşımacı/taşımacılar, Motorlu Araç Tescil ve Trafik Belgesinin alındığı tarihten itibaren 30 takvim günü içerisinde Tuhim'ne başvurarak bu yönergede belirtilen işlemleri yaptırmak zorundadırlar.

### **Onarım İzni İçin Uyulacak Kurallar**

#### **MADDE-23**

(a) Çalışmalarını durdurmak zorunda kalan Çalışma Ruhsatı sahipleri kaza, tamir, yangın gibi hallerde mazeretlerini 3 (gün) içerisinde yazılı olarak Tuhim'e bildirmek zorundadırlar. Yukarıda belirtilen sebeplerden dolayı çalışmasını durdurduğunu bildirenlere Tuhim tarafından 2 (iki) ayı geçmemek üzere onarım süresi tanınır. Bu süre Ukome'nin alacağı karar ile ve mücbir sebepler karşısında 2 (iki) ay daha uzatılabilir. Bu süre sonunda aracını sefere koymak isteyen araç sahipleri Teknik Komisyondan Araç Kontrol Belgesi almak zorundadır. Aracını sefere koyamayan veya yeni araç olarak Çalışma Ruhsatı değişikliğini yaptırmayanlar hakkında yaptırım cetvelindeki yaptırımlar uygulanır.

(b) İcra yolu ile trafikten men edilmek suretiyle çalışamayan araçların Çalışma Ruhsatı konu çözümleninceye kadar askıya alınır. Çalışma Harç Bedelleri %50 indirimli olarak ödenmek zorundadır.

### **Taşımacılıktan Çekilme**

#### **MADDE-24**

Taşımacı/taşımacılar, mevcut araçlarını üzerindeki ticari plakayla birlikte veya sadece plakayı devrederek taşımacılıktan çekilebilirler. Taşımacının kendi isteği ile taşımacılıktan çekilmesi, vefat etmesi, başkasına devretmesi veya durumunun değişmesi hallerinde uygulama aşağıda olduğu gibidir.

#### **(a) Taşımacı Gerçek Kişi ise;**

1-) En az bir ay (30 takvim günü ) önceden İBB Tuhim'e bildirmek sureti ile taşımacılıktan çekilebilir.

2-) Taşımacının vefat etmesi halinde taşımacılık sona erer. Çalışma Ruhsatı iptal edilir.

Varisler, veraset ilamı ile 3 (üç) ay içerisinde Tuhim'e durumu yazılı bildirimde bulunmak ve gerekli kanuni belgeleri ibraz etmek kaydı ile taşımacılığa devam edebilirler. Bu takdirde tüm işlemlerin ölüm tarihi itibari ile en geç 6 ay (180 takvim günü) içinde ikmal edilmesi zorunludur. Belirlenen süreler dâhilinde müracaat etmeyen ve gereken işlemleri yerine getirmeyen varislerin taşımacılığa devam etme hakları ortadan kalkar.

#### **(b) Taşımacı birden fazla gerçek kişi ise;**

Taşımacılardan biri veya daha fazlası kendi isteği/istekleri ile hisselerini kalan ortak/ ortaklara devrederek taşımacılıktan çekilebilir. Bu takdirde, taşımacı sıfatına haiz olup, çıkanların hissesini devir alan diğeri/ diğerleri olayı, vukuu tarihinden itibaren en geç bir ay (30 takvim günü) içinde Tuhim'e yazılı olarak bildirmek zorundadır. Aksi halde taşımacılığa son verilir.

#### **(c) Taşımacı Tüzel Kişilik ise;**

1-) Tüzel kişiliğin nihayete ermesi halinde taşımacılığı da aynı zamanda sona erer.

2-) Tüzel kişiliğin nitelik değiştirmesi veya yeni ortak alması veya satış ya da devir yoluyla el değiştirmesi halinde, bu hususların kesinleştiği tarihten itibaren 30 takvim günü içinde Tuhim'e yazılı bildirimde bulunmak ve en geç 90 takvim günü içinde ilgili işlemleri tamamlamak şartıyla taşımacılığa devam edebilirler. Aksi halde taşımacılıktan çekilmiş sayılırlar.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

## **Denetim ve Yaptırım**

### **MADDE-25**

(a) (M) ve (TM) seri plakalı ticari minibüsler ile şoförleri iş bu yönerge hükümlerine göre, aşağıdaki kurum görevlilerince denetlenir.

1-) Emniyet Görevlileri

2-) Jandarma Komutanlığı Trafik ekipleri,

3-) İbb Tuhim tarafından belirlenen Müdürlük denetim görevlileri.

4-) İbb Zabıta Görevlileri

5-) Ayrıca İBB adına denetim görevi verilen elemanlar (Bu görevliler, Tuhim tarafından verilecek Denetçi Belgesi ile denetim yaparlar.)

6-) Esnaf Odaları Birliği temsilcileri (Tuhim tarafından verilecek belge ile)

(b) İdari para cezaları Kabahatler Kanunu, 1608 sayılı kanun, Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliği, Karayolu Taşıma Kanunu ve Yönetmeliğinin ilgili hükümleri ile diğer ilgili mevzuatlar çerçevesinde uygulanır.

(c) Alınan savunmalar, rapor ile birlikte Toplu Ulaşım Komisyonu tarafından değerlendirilir.

(d) Taşımacıların savunmaları ve mazeretleri uygun bulunan raporlar hakkında yaptırım uygulanmaz ve bunlar Tuhim tarafından taşımacıların dosyalarında muhafaza edilir.

(e) Toplu Ulaşım Komisyonu tarafından savunmaları uygun görülmeyen veya tebligat tarihi itibarıyla 15 (on beş) iş günü içinde savunma hakkını kullanmadıkları için savunma hakkından vazgeçmiş sayılan taşımacılara ait raporlar ise bu yönerge ekindeki yaptırım cetveline göre gerekli yaptırım işlemi yapılır.

(f) Toplu Ulaşım Komisyonu'nun kararlarıyla kesinleşen yaptırım listeleri ilgili Esnaf odaları aracılığıyla minibüs taşımacılarına tebliği edilir. Taşımacılar tebligatı aldıktan sonra 15 gün içinde yaptırım tutarlarını İBB Gelirler Müdürlüğü'ne peşin olarak ödemek zorundadırlar.

(g) Yaptırım bedellerini süresinde ödemeyen taşımacıların aracına ödeyinceye kadar görev verilmez ve tahsilât aylık kanuni gecikme cezasıyla birlikte tahsil edilir.

(h) Elektronik araç takip sistemi kurulması halinde sistemin vereceği raporlar denetim ekiplerinin hazırlayacağı rapor niteliğindedir. Bunun üzerinden yaptırım uygulanır.

(ı) Tuhim gerekli hallerde, Denetim görevini yerine getirmek amacıyla yeter sayıda Denetim görevlisi temin eder veya ettirir.

(j) Toplu Ulaşım Komisyonu, minibüs aracı sahibi, şoförü veya işletmecisinin, hizmetleri esnasında toplu taşımacılık hizmetini zora sokan, genel ahlak değerlerini zedeleyen, toplumda infial uyandıran, ülke ve ilimizin prestijini bozan, devlet güvenliğini olumsuz etkileyecek hareketlerde bulunduğu kolluk kuvvetleri tarafından tespit edilerek tutanağa dönüştürülen araçlar 1 günden 90 güne kadar taşıma hizmetinden men edilebilir. (Yap. Cetveli 17. )

## **Toplu Ulaşım Komisyonu**

### **MADDE-26**

(a) Taşımacılar ve/veya şoförün bu yönerge esaslarına aykırı tutum ve davranışları nedeniyle düzenlenen raporların değerlendirilmesi, yönergenin uygulanması nedeniyle doğabilecek ihtilafların ve anlaşmazlıkların incelenerek Ukome' ye taşınması, yine yönergede tarif edilmeyen hususlarda yapılacak işlemlerin belirlenerek Ukome' ye sunulması için, Tuhim' den 3 (üç), Emniyet Müdürlüğünden 1 (bir), İl Jandarma Komutanlığından 1 (bir), Esnaf Odaları Birliğinden 1 (bir) ve ilgili odadan 1 (bir) üye olmak üzere 7 (yedi) kişiden oluşan bir komisyon görev yapar.

(b) Komisyon Başkanı Tuhim Müdürü olup, kararlar oy çokluğu ile alınır. Başkanın oyu eşitlik halinde çift sayılır.

(c) Komisyon en az ayda bir rutin olmak üzere, ihtiyaç olduğunda ise Tuhim'in çağrısı üzerine toplanarak önceden belirlenen gündemindeki konuları görüşür ve karara bağlar.

(d) Toplu Ulaşım Komisyonunun sekretaryasını Tuhim yürütür.

## **Yaptırım İşlemleri**

### **MADDE-27**

(a) Bu yönerge hükümlerine aykırı hareket edenler ile eksik evrak vb. şartlarda taşımacılık yapanlar, güzergâh dışı veya kısa mesafe taşımacılık yapanlar hakkında Madde 2’de sayılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yaptırım işlemleri uygulanır. Ceza’ nın tekrarında bir sonraki müeyyide’nin uygulanması ile ilgili zaman aşım süresi 2 yıldır.

(b) Yönergede bahsedilen hususlara riayetsizlik hallerinde hangi yaptırımın uygulanacağı yaptırım cetvelinde belirlenmiştir. Ancak; ceza tespitinde fiili işleyen taşımacının çalışma durumu, taşımacılık sicili, önceki ceza durumu dikkate alınarak daha alt derecedeki ceza uygulanabilir. Bu uygulama Toplu Ulaşım Komisyonu Kararı ile olur. Komisyon ekseriyetle karar verir.

(c) Aracın sevk ve idaresi sırasında; gayri ahlaki davranış, uyuşturucu madde ve alkol kullanımı ve benzeri faaliyetlerde bulunanlar hakkında yaptırım cetvelindeki hükümler uygulanır.

(d) Sürücüler trafik kural ve kaidelerine uygun hareket edecek, trafik akışını bozmadan ve çevreyi rahatsız etmeden araç kullanacaklardır. Hız sınırları aşılmayacak, kendilerine ait durak ve peronların haricinde İETT durakları ve peronları gibi yerler işgal edilmeyecektir.

(e) Ticari minibüsün işletilmesi ile ilgili her türlü kanunî ve cezaî müeyyideler taşımacıya aittir. (2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’ndaki ilgili hükümler saklıdır).

## **Tebliğat Adresi**

### **MADDE-28**

Taşımacılar kendilerine yapılacak tebligata esas olarak tebligat adresini, kendisi ile istihdam ettikleri personelin ikametgâh adreslerini ve değişiklik olduğu takdirde yeni adresleri, Çalışma Ruhsatı tarihinden itibaren 30 (otuz) takvim günü içinde Tuhim’e yazılı olarak beyan etmek zorundadırlar. Adresin doğru olarak veya değişikliklerin bildirilmemesi halinde yapılacak tebligatların ulaşmamasında sorumluluk taşımacıya aittir.

## **İtiraz**

### **MADDE-29**

Taşımacılar, bu yönerge hükümlerine göre verilmiş yaptırımlar hakkında bildirim tarihinden itibaren 15 (onbeş) gün içinde bedelini ödemek kaydıyla itiraz edebilirler. İtiraz üzerine Toplu Ulaşım Komisyonu’nca verilmiş olan karar taşımacıya tebliğ edilir. İtiraz uygun bulunursa ödenmiş olan yaptırım bedeli ilgisine iade edilir.



EK	YAPTIRIM CETVELİ															
NO	YAPTIRIMA ESAS FİİLLER VE YAPTIRIM HAL SIRASI (KADEMESİ)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	UKOME tarafından onaylanan tarife dışında ücret talep edilmesi	1608 SAYILI KANUN UYGULANIR.														
2	İstihap Haddini aşan ve Ayakta Yolcu veya Yasaklanmış eşya taşımak (yanıcı, patlayıcı)	4925 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU İLGİLİ HÜKÜMLERİ UYGULANIR.														
3	Sürücünün alkol, uyuşturucu vs. araç kullanması	2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNUN 48/5 MADDESİ UYGULANIR.														
4	Araç personelinin kılık kıyafet kurallarına uymaması, Yolcuya hakaret etmek, kötü davranmak, Elverişsiz hava şartlarında çalışmamak.	1608 SAYILI KANUN UYGULANIR.														
5	Mevcut yasalar çerçevesinde olmayan hak aramalar ile birlikte toplu olarak direniş yapmak, taşımacılık yapmamak, taşımacılığı aksatmak, gösteri yapmak, kamu kurum ve kuruluşların önünde yâda yollarda, kavşaklar, köprü alt ve üstlerinde, geçiş noktalarında her türlü izinsiz gösteri yapmak	2911 TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞ KANUNU İLGİLİ MADDELERİ UYGULANIR.														
6	Denetimde bulunan denetim görevlisinin istediği evrakları, bilgileri vermemek, denetim görevlisine ve hizmet esnasında yolcuya veya diğer minibüs taşımacı veya şoförlerine saldırmak ve darp girişiminde bulunmak	1608 SAYILI KANUNUN 1. MADDESİ UYGULANIR.														
7	UKOME Kararıyla belirlenmiş olan güzergâhlara uymamak (Alt ve üst yapı çalışmaları, kaza, yangın ile geçici trafik düzenlemelerine göre TUHİM tarafından belirlenen geçici güzergâh değişiklikleri hariç)	1 Gün Taş. Men	2 Gün Taş. Men	3.Gün Taş. Men	5 Gün Taş. Men	7 Gün Taş. Men	Daha Sonraki İhlallerde ise 15 günden az olmamak kaydıyla 2 ay' a kadar Toplu Ulaşım Komisyon kararı ile Taşımacılıktan Men edilir.									
8	Hat İhlali Yapmak	1Ay Taş. Men	3Ay Taş. Men	13.04.2006 TARİH VE 2006/4-20 SAYILI UKOME KARARI*(Üçüncü yakalanışında ise TUHİM tarafından hazırlanacak raporun UKOME Gündeminde değerlendirilmesi sonucu hat ihlali yapan araç hakkında UKOME Kararı ile Çalışma Ruhsatlarının İptali.)												
9	Trafik Kurallarına Uymayarak Duraklama Yapmak, Trafik Akışını Engellemek	2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU UYGULANIR.														
10	Kısa Mesafe Yapan, ilk durak- son durak yerleri ile yolcuyu araçtan inmeye zorlamak	1608 SAYILI KANUN UYGULANIR.														
11	Ağır Hasarlı veya Bakımsız, Temiz olmayan, Çevreye Zarar verici Gürültü ve Eksoz Gazı yayan Araçla Trafiğe çıkmak	2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNUN İLGİLİ HÜKÜMLERİ VEYA 5326 SAYILI KABAHAHLER KANUNUNUN 36. MADDESİ UYGULANIR.														
12	Görevli personel veya üçüncü şahıslara hizmet esnasında silahlı saldırıda bulunmak veya yüz kızartıcı suç işlemek	1 Ay Taş. Men	3Ay Taş. Men	6Ay Taş. Men	TAŞIMA HİZMETİNDEN MEN											
13	UKOME' nin aldığı kararlara uymamak	3 GÜN TAŞ.MEN	7 GÜN TAŞ MEN	20 GÜN TAŞ MEN	KOMİSYON KARARI İLE RUHSAT İPTALİ KONUSUNDA UKOME' YE SEVK.											
14	Korsan Minibüs Taşımacılığı Yapmak	2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU EK-2 MADDESİ 15 Gün TAŞIMA HİZMETİNDEN MEN														
15	Sahte Evrak Düzenleyen ve/veya kullanan	RUHSAT ALINCAYA KADAR TRAFİKTEN MEN										2006/3-EK1 sayılı UKOME				
16	Yıllık Geçici Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Çalışan Hatlı Ticari Minibüsler	RUHSAT ALINCAYA KADAR TAŞIMA HİZMETİNDEN MEN										2006/3-EK1 sayılı UKOME				
17	Toplu taşımacılık hizmetini zora sokan, genel değerlerini zedeleyen, toplumda infial uyandıran hareketlerde bulunan, ülke ve ilimizin prestijini bozan ,devlet güvenliğini olumsuz etkileyen, Yüz kızartıcı suç işleyen veya sahtecilik yapanlar	1 gün den 90 güne kadar TAŞIMA HİZMETİNDEN MEN edildiği gibi ,TCK hükümlerince gereği yapılmak üzere Cumhuriyet Savcılığına sevk edilecek														
18	Yönerge hükümlerine aykırı davranmak.	SUÇUN NEV' İ NE GÖRE İLGİLİ KANUN VE YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ UYGULANIR.														

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Çeşitli Hükümler**

#### **İhtilafların Çözümü**

**MADDE 30-** Bu yönergenin uygulanması esnasında doğacak ihtilafların çözümü için Ukome ile İstanbul Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

#### **Saklı Tutulan Hükümler**

**MADDE 31-** Bu yönergede bulunmayan hükümler hususunda ilgili mevzuat (ilgili kanunlar, yönetmelikler vb. ile Ukome ve İTK kararları) hükümleri uygulanır. Bu yönerge ile çelişmeyen ve daha evvel alınan Ukome ve İTK kararları geçerlidir. Ancak, yönergenin hükümlerine aykırı olan geçmişe yönelik Ukome ve İtk kararları veya ilgili maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. Bu konuda çıkan mevzuat hükümleri saklıdır. Gerekli görülmesi halinde yeni mevzuat (ilgili kanunlar, yönetmelikler vb. ile Ukome ve İTK kararları ) çerçevesinde yönergede UKOME Kararı ile değişiklik yapılabilecektir.

#### **Yürürlük:**

**MADDE 32-** Bu yönerge Ukome tarafından onaylandıktan sonra mahalli bir gazetede yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer

#### **Yürütme**

**MADDE 33-** Bu yönerge hükümlerini İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına, Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü yürütür.

**MADDE 34-** Bu yönerge 34 (otuz dört) madde ve 15 sayfadan oluşmaktadır.